

strategi **2020**

A graphic consisting of several thin, black lines radiating outwards from the top right corner of the '2020' text, resembling a sunburst or a starburst.

...rädda liv, ändra attityder

Innehåll

Introduktion <i>Strategi 2020</i>	3
Våra grundprinciper och värderingar	4
Kapitel 1: Vilka är vi?	5
Vår plats i världen	5
Mot 2020: göra mer, göra det bättre, nå längre	6
En förnyad vision för en värld i förändring	7
Kapitel 2: Vad gör vi?	8
Värdet av <i>Strategi 2020</i>	8
Strategiskt mål 1: att rädda liv, säkra försörjningsmöjligheter och stärka återhämtning efter katastrofer och kriser	9
Strategiskt mål 2: att möjliggöra ett hälsosamt och tryggt liv	11
Strategiskt mål 3: att motverka socialt utanförskap och verka för icke-våld och fred	13
Kapitel 3: Hur arbetar vi?	15
Åtgärds paket 1: att bygga upp starka, nationella rödakors- och rödahalvmåneföreningar	15
Åtgärds paket 2: att bedriva humanitär diplomati för att förebygga och minska utsattheten i en globaliserad värld	17
Åtgärds paket 3: att fungera effektivt som internationell federation	20

Introduktion Strategi 2020

Denna strategi är ett uttryck för den gemensamma beslutsamheten inom Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationen att utvecklas för att kunna möta de stora utmaningar som mänskligheten står inför under de kommande tio åren.

Den befäster tidigare policier och strategier samtidigt som den presenterar vägledande riktlinjer för de nationella rödakors- och rödahalvmåneföreningarna så att de kan formulera egna mål och strategier som är anpassade till de specifika behov och utsatthetsproblem, som de har att hantera. Den ger därtill Federationens sekretariat vägledning när det ska prioritera sitt stöd till de nationella föreningarna. Den är också utgångspunkten för modernisering, harmonisering och utveckling av nya arbetsmetoder och samarbetsformer.

Strategi 2020 bygger vidare på de framsteg som har gjorts under perioden för Strategi 2010 och utgår från Internationella Federationens stadgar och de beslut som har fattats av dess Generalförsamling. Strategin vägleds av Internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsens stadgar och strategi och har utarbetats genom ett omfattande samråd inom rörelsen och med våra externa samarbetsparter.

Delarna i Strategi 2020, som här redovisas i tre kapitel, är nära sammanlänkade och utgör tillsammans en helhet.

Kapitel 1 beskriver **vilka vi är** och lyfter fram Internationella Federationens mandat och komparativa fördelar. Kapitlet redovisar våra erfarenheter och lärdomar av Strategi 2010, ger en bild av globala trender och beskriver vår vision.

Kapitel 2 beskriver **vad vi gör** för att hjälpa utsatta människor och för att ta oss an de underliggande orsakerna till deras utsatthet genom att styra mot tre strategiska mål.

Kapitel 3 beskriver **hur vi arbetar** för att genomföra strategin genom tre åtgärds paket, vart och ett med sina specifika effekter.

Strategi 2020 är utgångspunkten för de nationella föreningarnas strategiska planering. Den är ett dynamiskt ramverk som kan användas i olika sammanhang och vid varierande förutsättningar. Den inbjuder alla medlemmar, frivilliga, anställda och stödjare att bidra med nya och kreativa idéer för att omsätta strategin i praktisk handling och därigenom se till att den kan göra skillnad. För att främja systematiskt utnyttjande och genomförande av Strategi 2020 kommer Internationella Federationen att vartannat år rapportera framstegen till Generalförsamlingen. Under år 2015 kommer en halvtidsgranskning att ske och år 2019 en slutlig granskning.

Internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsens grundprinciper

---

Humanitet

Internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen som skapades ur en vilja att utan åtskillnad bistå sårade på slagfältet, arbetar internationellt och nationellt med att i varje läge försöka förhindra och lindra mänskligt lidande. Målet är att skydda liv och hälsa och att skapa respekt för människovärdet. Rörelsen främjar ömsesidig förståelse och vänskap, samarbete och varaktig fred mellan alla folk.

Opartiskhet

Röda Korset gör ingen åtskillnad mellan nationalitet, etnisk tillhörighet, religion, samhällsställning eller politiska åsikter, och arbetar uteslutande för att lindra människors lidande utifrån deras egna behov, och därvid i första hand hjälpa de mest nödställda.

Neutralitet

För att bevara allas förtroende tar Röda Korset inte ställning i konflikter och blandar sig inte i meningsskiljaktigheter som har att göra med politik, etnisk tillhörighet, religion eller ideologi.

Självständighet

Rödakors- och rödahalvmånerörelsen är självständig. Även om de nationella rödakors- och rödahalvmåneföreningarna bistår statsmakterna på det humanitära området – var och en underställd sitt respektive lands lagar – ska de behålla en självständighet som tillåter dem att alltid handla i enlighet med rörelsens principer.

Frivillighet

Röda Korset är en frivillig hjälporganisation som inte i något avseende agerar i vinstsyfte.

Enhet

I varje land kan det endast finnas en rödakors- eller rödahalvmåneförening. Den ska vara öppen för alla och dess humanitära verksamhet ska omfatta hela landet.

Universalitet

Internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen är en världsomfattande organisation inom vilken alla nationella medlemsföreningar har samma rättigheter och skyldigheter att bistå varandra.

Våra gemensamma värderingar leder oss i vårt arbete och fungerar som ett stöd för våra grundprinciper.

- **Människor:** Vi förstärker kapaciteten hos individer och grupper att solidariskt arbeta för att hitta hållbara lösningar på sina akuta behov och sin största sårbarhet.
- **Integritet:** Vi följer våra grundprinciper på ett öppet och ansvarsfullt sätt.
- **Samarbete:** Som medlemmar av Internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen, och vägleda av dess stadgar, samarbetar vi med regeringar och med andra organisationer enligt våra grundprinciper, utan att kompromissa om våra symboler och den självständighet, opartiskhet och neutralitet som de representerar.
- **Mångfald:** Med utgångspunkt i icke-diskriminering och principerna om opartiskhet, enhet och universalitet respekterar vi olikheterna i de grupper som vi arbetar med liksom bland våra frivilliga, medlemmar och anställda.
- **Ledarskap:** Genom att uppmärksamma grupperns rättigheter, behov och utsatthet och de bakomliggande faktorerna visar vi ledarskap i vilket vi strävar efter att vara framstående.
- **Förnyelse:** Vi inspireras av vår gemensamma historia och våra traditioner och har samtidigt föresatt oss att hitta nya kreativa och hållbara lösningar på de problem som hotar människors välbefinnande och värdighet i en föränderlig värld.

Vilka är vi?

Vår plats i världen

Rödakors- och rödahalvmånerörelsens ideal märks över hela världen, inte bara genom de synliga effekterna av den verksamhet vi bedriver i ett stort antal städer, byar och grannskap, utan även genom den påverkan de har på människors attityder och synsätt. Vi uppfattas allmänt som en allmännyttig organisation – tillgänglig för alla, överallt, för att hindra och minska mänskligt lidande. Allt vi gör och säger inspireras av våra grundprinciper: *humanitet, opartiskhet, neutralitet, självständighet, frivillighet, enhet och universalitet*. Dessa stöds av våra gemensamma värderingar om människor, integritet, samarbete, mångfald, ledarskap och förnyelse, vilka vägleder oss i vår verksamhet.

Det **röda korset**, den **röda halvmånen** och den **röda kristallen** är över hela världen erkända, förtroendeingivande och lagligt skyddade symboler för vår närvaro. Vår verksamhet bedrivs av ett respekterat nätverk av tiotals miljoner **frivilliga** och **medlemmar**. De är organiserade i **nationella rödakors- eller rödahalvmåneföreningar**, som genom nationella lagar ges särskild status som **samarbetspartner** med sina respektive myndigheter inom det humanitära området.

De nationella föreningarna världen över är samlade i **Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationen (IFRC)** med uppgift att representera våra gemensamma

idéer och insatser; med en sådan global kraft ökar möjligheterna att förbättra utsatta människors liv i en värld som är tätt sammanlänkad och där vi är beroende av varandra. Internationella Federationen har sitt säte i Genève, arbetar utifrån sina *stadgar* och styrs av en *Generalförsamling* med representanter för de nationella föreningarna, vilken beslutar om Federationens policier och om regler och villkor för medlemskap. Generalförsamlingen har möte vartannat år och väljer en president och en styrelse som leder arbetet mellan dess möten.

Internationella Federationen är en del av **Internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen**, där även **Internationella rödakorskommittén (ICRC)** ingår. Rörelsens **stadgar** och **strategi** fastställer vem som har ansvar för vad, förstärker samarbetet och sammanhållningen mellan dess olika delar, förstärker deras gemensamma identitet och ökar den samlade effektiviteten i dess verksamhet i mänsklighetens tjänst. Vartannat år möts hela rörelsen på *Delegatrådet* för att diskutera gemensamma insatser och uppfattningar. Vart fjärde år samlas hela rörelsen och de länder, som har undertecknat Genèvekonventionerna, till *Internationella rödakors- och rödahalvmånekonferensen* för att överlägga om viktiga humanitära frågor.

Mot 2020: göra mer, göra det bättre, nå längre

I *Strategi 2010* lades Internationella Federationens strategiska inriktning för inledningen av det nya årtusendet fast. Den utgick från uppdraget ”att förbättra livet för utsatta människor genom att mobilisera humanitetens kraft” och fokuserade på fyra kärnområden: att främja rörelsens grundprinciper och humanitära värderingar, katastrofinsatser, katastrofberedskap samt hälsa och omsorg i lokalsamhället. En halvtidsgranskning gjordes år 2005 och resulterade i en detaljerad vägledning om hur man åstadkommer en starkare *Federation för framtiden* genom en *global agenda* och en *handlingsplan* för att stärka den organisatoriska förmågan och resultaten.

I arbetet med en strategi mot år 2020 har vi sett tillbaka och byggt vidare på det som har uppnåtts under de gångna tio åren. Vi har under denna tid moderniserat vår organisation, breddat vårt deltagande, utökat vårt nätverk av frivilliga, förstärkt vårt ansvarstagande och utvidgat våra samarbeten. Vi har visat att mångfalden inom Internationella Federationen är av stort praktiskt värde när vi vill nå fler människor med olika verksamheter, t.ex. humanitära insatser och skydd vid katastrofer och kriser eller socialt stöd och andra åtgärder i lokalsamhällen för att hjälpa dem att uppnå bättre hälsa och minskad utsatthet. I korthet har vi på flera olika sätt visat våra komparativa fördelar när det gäller att mobilisera frivilliga på lokal nivå och att samtidigt ge röst åt utsatta människor i sammanhang där viktiga beslut fattas.

Samtidigt har vi konstaterat att vi måste bli bättre i många avseenden. När vi nu går från *Strategi 2010* till *Strategi 2020* har vi därför föresatt oss att **göra mer, göra det bättre och nå längre**. Det ska vi uppnå genom:

- en uppstramad, allomfattande strategi för att ge vägledning åt all verksamhet inom Internationella Federationen, till vilken också räknas de nationella föreningarnas inhemska och internationella aktiviteter
- tydligare befästade av de nationella föreningarnas roll som kompletterande och stödjande sina myndigheter, samtidigt som föreningarna utvecklas till uthålligt starka, välskötta, välstyrda och självständiga enheter med en stark och bred bas av medlemmar, frivilliga och andra stödjare,
- ökad tyngdpunkt på vårt bistånd till utveckling vid sidan av de redan väl etablerade katastrofinsatserna,
- en strävan mot likställighet i vår organisation och vår verksamhet genom att säkerställa att ingen diskriminering av könsmässig eller annat slag förekommer i våra policier eller i vårt praktiska arbete och genom att öka deltagandet från människor i utsatta situationer,
- bättre samarbete inom rörelsen så att vår kapacitet utnyttjas på bästa sätt när vi utökar vår verksamhet till dem som behöver den mest och samtidigt större öppenhet och flexibilitet i vårt samarbete med externa parter,
- fler uttalanden och debattinlägg till förmån för utsatta och marginaliserade människor, samtidigt som vi håller fast vid våra grundprinciper,
- en gemensam inställning till planering, ledning och ansvarstagande inom hela Federationen,
- gemensamma styrformer inom hela Federationen för att förbättra överblicken och kunna ge ett mer konsekvent stöd till de nationella föreningarna i enlighet med stadgarna,
- ett mer målinriktat och välskött sekretariat av lagom storlek, som på ett opartiskt, professionellt och ansvarsfullt sätt fyller sina huvudsakliga funktioner i nära samarbete med de nationella föreningarna.

En förnyad vision för en värld i förändring

I vår strävan att **göra mer** och **göra det bättre** måste vi också **arbeta annorlunda** när det krävs för att vi ska kunna anpassa oss till de utmaningar och möjligheter som dyker upp i en föränderlig värld. De senaste årtiondenas globala utveckling har på många sätt ingett hopp. Flera länder än någonsin är demokratiska, hälso- och utbildningsstandarden har förbättrats och naturvetenskapliga och tekniska framsteg har förenats med mänsklig uppfinningsrikedom. Allt detta har resulterat i större kreativitet, produktiv företagande och en ökad social medvetenhet, vilket har lyft miljontals människor ur fattigdom. Men framstegen har varit ojämnt fördelade och befintliga regionala ojämlikheter och förutspådda globala trender hotar att slå tillbaka mot de framsteg som har gjorts.

Globaliseringen, dvs. att världens länder blivit alltmer sammanlänkade och ömsesidigt beroende, har kommit för att stanna. Men dess positiva effekter är inte rättvist fördelade och återkommande ekonomiska och finansiella kriser får svåra och långsiktiga konsekvenser som ökar det missnöje som gror ur växande orättvisor. Det förstärks ytterligare av de missförhållanden och den diskriminering som följer av förändrade befolkningsmönster, bland annat en ökande andel äldre och en oplanerad inflyttning till städerna. Med dessa följer ökat våld, inte minst bland unga, påtvingad migration, ändrade sjukdomsmönster där icke-smittsamma sjukdomar blir lika vanliga som de välkända infektionssjukdomarna, miljöförstöring och osäker tillgång till livsmedel, vatten och naturresurser. Samtidigt orsakar fler och större katastrofer större

skador, fler förluster och nya migrationsflöden. Klimatförändringarna håller på att radikalt förändra förutsättningarna för våra sätt att leva och våra försök att skapa och fördela ekonomisk tillväxt. Dessa trender kommer sannolikt att i stor utsträckning öka utsattheten, genom att förstärka och skapa nya mönster för marginalisering, utarmning och otrygghet.

Sådana komplexa och sinsemellan sammanhängande utmaningar kräver att vi förändrar vår inställning till våra sätt att leva och hur vi ser på varandra och på den planet vi alla delar. Samtidigt rymmer utmaningarna nya möjligheter på grund av det historiska skifte som har skett i den internationella politiken där vi har fått en värld som är mer multipolär än tidigare med avseende på såväl stater som gränsöverskridande nätverk av icke-statliga aktörer. För Internationella Federationen kräver detta en fortsatt anpassning i samklang med lokalsamhällets ändrade struktur och behov och nya mönster för frivilligt arbete. Vi kommer att bygga ny kapacitet, främja nytänkande inom social mobilisering och utnyttja ny kunskap och nya framsteg inom kommunikation och teknik. På det sättet blir det möjligt för oss att bygga ut vår verksamhet och möta de behov och den utsatthet som vi med hänsyn till vår storlek, räckvidd och potential borde kunna klara.

Internationella Federationens vision har formulerats med utgångspunkt i det som här har redovisats och den ger vägledning för de mål som formuleras av de nationella föreningar och av Federationens sekretariat.

Internationella Federationens vision

Bidra till att främja och stärka människovärdet och fred i världen och till att förhindra och lindra mänskligt lidande genom att ständigt inspirera, uppmuntra, underlätta och främja den humanitära verksamhet som bedrivs av nationella föreningar.

Artikel 4 (Allmänt), stadgar (2007)

Vad gör vi?

Vi har befast den färdriktning som inleddes med och de framsteg som gjordes under *Strategi 2010* genom att för de kommande tio åren inrikta vårt arbete mot tre strategiska mål, som sinsemellan förstärker varandra. Det första strategiska målet bejakar vår etablerade roll som världens ledande aktör när det gäller humanitärt arbete och innebär att vi förnyar detta åtagande. Det andra och tredje strategiska målet utgår från välkända och framgångsrika verksamheter och innebär att vi utfäster oss att göra mer för att främja utvecklingen genom att motarbeta och minska de underliggande orsakerna till människors utsatthet.

All vår verksamhet inspireras av de humanitära ideal som återspeglas i våra grundprinciper och värderingar och som också driver utvecklingen framåt. För oss innebär utveckling att alla får möjlighet att utnyttja sin fulla potential och att med

värdighet leva produktiva och kreativa liv, allt efter sina egna behov och livsval, samtidigt som de uppfyller sina förpliktelser och tar tillvara sina rättigheter. För att detta ska bli verklighet måste det till en förändring av hur vi lever våra liv. Det förutsätter också att det skapas relevanta sociala och institutionella förutsättningar. Det är absolut nödvändigt att utvecklingen görs hållbar genom en ansvarsfull användning av resurser, så att dagens behov kan tillgodoses utan att man förstör livsbetingelserna för framtida generationer.

Strategiska mål 2020

1. Rädda liv, säkra försörjningsmöjligheter och stärka återhämtning efter katastrofer och kriser.
2. Möjliggöra ett hälsosamt och tryggt liv.
3. Främja socialt deltagande och en kultur av icke-våld och fred.

Värdet av Strategi 2020

Strategi 2020 har, med utgångspunkt i lokala behov och utsattheten hos de olika grupper i de sammanhang där vi bedriver vår verksamhet och i de rättigheter och friheter som tillkommer alla individer, utformats för att på bästa sätt stödja dem som vänder sig till oss för att få hjälp att bygga en mänskligare, värdigare och fredligare värld:

- De nationella föreningarna kommer att kunna göra mer och göra det bättre för människor i utsatta situationer och att kunna anpassa verksamheterna så att de motsvarar de lokala behoven. De kommer att ha större kapacitet och mer uthålliga resurser. Deras medlemmar, frivilliga och andra stödjare kommer att delta mer aktivt, eftersom de kommer att känna sig mer motiverade, vara bättre organiserade och få ett starkare stöd. De kommer att bli effektivare samarbets-

parter till sina nationella myndigheter och mer tillförlitliga samarbetsparter till andra aktörer inom humanitärt arbete och utveckling.

- De nationella föreningarna kommer, med stöd av Federationens sekretariat, att arbeta mer enhetligt, men med respekt för de olikheter som finns. Vi ska bli bättre på att använda vår samlade kapacitet för att hjälpa till när och där utsattheten och behoven är störst. Vi ska utveckla effektivare arbetsmetoder och bli mer övertygande när vi pläderar till förmån för utsatta människors behov och rättigheter.
- Internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen kommer att dra nytta av att de nationella föreningarna och Federationens sekretariat blir starkare när de tillsammans med ICRC ska främja och praktisera de principer och värderingar som är vår gemensamma grund.

Vision 2020

Strategiskt mål 1 Rädda liv, säkra försörjningsmöjligheter och stärka återhämtning efter katastrofer och kriser	Strategiskt mål 2 Möjliggöra ett hälsosamt och tryggt liv	Strategiskt mål 3 Främja socialt deltagande och en kultur av icke-våld och fred
---	---	---

Åtgärds paket 1: Bygga starka nationella rödakors- och rödahalvmåneföreningar

Åtgärds paket 2: Bedriva humanitär diplomati för att förebygga och minska utsattheten i en globaliserad värld

Åtgärds paket 3: Fungera effektivt som Internationell Federation

Strategiskt mål 1: Rädda liv, säkra försörjningsmöjligheter och stärka återhämtning efter katastrofer och kriser

En katastrof innebär en allvarlig störning av samhällsfunktionerna med stora förluster och avbrott som lokalsamhället inte kan klara med enbart egna resurser. Vid naturliga eller av människan skapade katastrofer, eller vid kriser som uppstår ur våldsamma konflikter, är vår främsta uppgift att rädda liv, att minska lidande, skador och förluster och att skydda, trösta och stödja berörda individer. En katastrof eller kris kan uppstå akut eller komma smygande. I båda fallen måste vi vara väl förberedda att göra ändamålsenliga insatser och att möta de skilda behov som kan finnas hos kvinnor, män och barn.

Hur man förbereder sig för och möter katastrofer och kriser

Efter en katastrof eller kris måste alla humanitära insatser och alla skyddsåtgärder möta de krav som har identifierats med hjälp av en lämplig och för varje situation specifik bedömning. Alla humanitära insatser måste ta hänsyn till socioekonomiska faktorer, såsom kön och ålder, och stå i pro-

portion till behovens omfattning. I första hand ska hjälp ges till de mest utsatta och med respekt för deras värdighet.

Genom att vara en integrerad del av lokalsamhället får vi fortlöpande förståelse för behov, sårbarhet och kapacitet. En systematisk katastrof- och krishantering kräver beredskap att agera snabbt, vilket förutsätter tillgång till utbildade och välorganiserade frivilliga, utplacering i förväg – och fortlöpande underhåll av – förråd med viktiga förbrukningsartiklar och optimering av logistik och kommunikationsvägar. Pålitliga system för tidig förvarning är ett måste för att kunna rädda så många liv som möjligt och för att skydda tillgångar och försörjningsmöjligheter. Vår katastrof- och krishantering innefattar också nödvändig hälsovård, livsmedel och näring och vatten och sanitet. Vi hjälper till med familjeåterförening när familjer har splittrats. Vi har också ansvaret inom ramen för det internationella humanitära hjälpsystemet för att samordna försörjningen av nödbostäder för att ge människor tak över huvudet.

Lämpliga lagar krävs för att säkerställa att hjälpen kommer fram snabbt och effektivt. Därför vill vi framhålla betydelsen av nationell juridisk beredskap och internationellt juridiskt samarbete för att utveckla och främja katastroflagar. Syftet med sådana är att minska hindren för katastrofinsatser och stärka lokalsamhällets roll så att katastrofinsatser och återuppbyggnadsarbete – såsom karantäner, evakueringar och begravingar – kan utföras med respekt för de berörda människornas värdighet och rättigheter. För att förstärka katastrofberedskapen förespråkar vi också internationella överenskommelser som kan underlätta och reglera internationella hjälpinsatser och därmed öka anpassningen av och förutsägbarheten i vad som tillhandahålls.

Hur vi bidrar till återhämtning efter katastrofer och kriser

Effekterna av en katastrof eller kris kan minskas om läget snabbt kan stabiliseras. Människorna kan då tidigt börja återskapa sina liv och lokalsamhällen. Beroende på de konkreta omständigheterna är vår återuppbyggnadshjälp inriktad på att förebygga vidare skador och förluster, återställa nödvändig service, skydda hälsan, erbjuda psykosocialt stöd, återskapa försörjningsmöjligheter och säkerställa tillgången till livsmedel. Allt måste dock göras med hänsyn till de krav som ställs i varje specifik situation. Återuppbyggnaden bör ske på ett sådant sätt att man försöker skapa samhällen som är mer robusta och mindre sårbara vid framtida katastrofer. Samhällena ska alltså efter återuppbyggnaden vara säkrare än de var före katastrofen eller krisen.

Vårt katastrofhanteringsystem

Eftersom de nationella föreningarna är de som står lokalsamhällena närmast är det i första hand de, som har ansvaret att bygga upp den lokala och nationella kris- och katastrofberedskapen. Men erfarenheten visar att stora katastrofer och kriser ibland kan bli för mycket även för dem som är bäst förberedda. Mot den bakgrunden har de nationella föreningarna förpliktat sig att stödja varandra och har byggt upp beredskapsresurser för att kunna göra det. Federationens sekretariatet ska enligt stadgarna, såsom en grundläggande tjänst till medlemmarna, ”organisera, samordna och leda internationella katastrofinsatser”. Genom att kompletterande resurser från olika nationella föreningar kan utnyttjas i ett gränsöverskridande samarbete kan vi säkerställa att det alltid finns resurser tillgängliga som snabbt och effektivt kan mobiliseras. Därför kan vi med tillförsikt möta de katastrofer som förväntas öka i såväl antal som omfattning. ICRC och Internationella Federationen bevakar fortlopande förutsättningarna för att kunna skydda och hjälpa de människor som berörs av väpnade konflikter och våld.

Förväntade effekter av det första strategiska målet:

- Effektiv beredskap för att på ett ändamålsenligt sätt kunna möta katastrofer och kriser.
- Minskat antal döda och minskade förluster, skador och andra negativa följder av katastrofer och kriser.
- Förbättrad återuppbyggnad av samhällsfunktioner efter katastrofer och kriser.

Strategiskt mål 2: **Möjliggöra ett hälsosamt och tryggt liv**

Vårt specifika bidrag till en hållbar utveckling är att stärka lokalsamhällenas återhämtningsförmåga. Med det avses deras förmåga att anpassa sig till och klara av återkommande eller långvariga katastrofer och kriser eller större socioekonomiska förändringar, så att människorna kan skydda sig och bygga vidare på vad de redan har skapat. Vi stärker denna återhämtningsförmåga genom att bidra till att människor får så god hälsa som möjligt och genom att förebygga eller minska risker när det är möjligt så att människorna därigenom kan få ett bättre och tryggare liv, som också respekterar miljön. Lokalsamhällenas återhämtningsförmåga är lika viktig för rika som för fattiga, inte minst när vi står inför världsomfattande hot som klimatförändring, ekonomiska kriser och pandemier. För att levnadssätt ska kunna anpassas till en föränderlig värld förespråkar vi också en stödande offentlig politik, påverkar psykologiska och sociala attityder och gör vårt bästa för att hjälpa de mest utsatta, eftersom de har de sämsta förutsättningarna att klara sig.

Bättre hälsa

God hälsa – dvs. att må bra fysiskt, mentalt och socialt – ökar möjligheterna att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Vårt hälsoarbete syftar till att minska individers och lokalsamhällens sårbarhet. Ökad förväntad livslängd, förändrade fertilitetsmönster och fortsatt ojämställdhet mellan könen har, tillsammans med nya trender för sociala, ekonomiska och personliga beteenden, bidragit till väsentligt ändrade sjukdomsmönster, där icke-smittsamma sjukdomar blir allt vanligare. År 2020 förväntas hjärtsjukdomar och slaganfall, depression, trafikolyckor, trauman på grund av våld och konflikter samt andningssvårigheter, komplikationer under graviditet och förlossning, tuberkulos, HIV-infektioner och diarréer vara de främsta orsakerna till sjukdom, funktionsnedsättning och dödsfall i världen. Antalet fall av malaria och andra smittsamma sjukdomar kommer att minska, men de kom-

mer fortfarande att vara vanligt förekommande i låginkomstländer. Härtill kommer nya virus och andra sjukdomsorganismer som kan orsaka epidemier och pandemier. Våra insatser prioriteras med hänsyn till lokala hälsomönster utifrån följande allmänna principer:

- Vi vill öka tillgången på primärvård och folkhälsoinsatser för människor i lokalsamhällen där tillgången är bristfällig, också i nödlägen. Vi stödjer hälsomyndigheterna genom att ge grundläggande färdigheter i första hjälpen och använda evidensbaserade metoder för att gripa oss an smittsamma sjukdomar. Vi fortsätter att prioritera arbetet med HIV och tuberkulos tillsammans med särskilda riktade insatser mot malaria, epidemier och pandemier. Vi inriktar oss därtill på vaccinationer, reproduktiv hälsa och barnavård. Vi uppmanar till bloddonation utan ersättning och säker tillgång till blod och blodprodukter. Om man snabbt kan ta itu med akuta sjukdomar och möjliggöra tidig behandling av vanliga problem, såsom näringsbrist och komplikationer vid graviditet och förlossning, minskas allvarliga följdverkningar.
- I syfte att förbättra behandlingsresultaten för de mest utsatta stödjer vi en förbättrad hälsovård genom att hjälpa till med näringstillförsel, utbildning och andra kompletterande insatser, t.ex. psykosocialt stöd. En god hälso- och sjukvård förutsätter ett väl integrerat hälsosystem med vård som är lätt åtkomlig, som tar hänsyn till kön och ålder och som där primär- och sjukhusvården är bättre samordnad för att kunna möta de hälsobehov som finns i lokalsamhällena.
- Vi uppmanar åtgärder inriktade på de sociala, beteendemässiga och miljömässiga faktorer som är avgörande för god hälsa. Dessa åtgärder innefattar såväl påverkan av offentlig politik som social mobilisering för att arbeta specifikt med de lokala faktorer som har den största potentialen att minska antalet dödsfall, sjukdomar, skador och

funktionsnedsättningar. Det kan handla om hälsoutbildning, bättre dricksvatten och sanitet, bättre personlig hygien, minskad exponering för smittorisker, goda matvanor och fysisk aktivitet, minskad tobaksanvändning, minskat missbruk av alkohol och andra droger, bättre stresshantering, motverkande av fördomar som leder till stigmatisering vid sjukdomar som HIV och tuberkulos, främjande av säkert sexuellt och reproduktivt beteende och förbättrad säkerhet såväl på arbetsplatser som i hemmen och trafiken. Det kan också innebära att bryta mönster av försummelser och åsidosättande som funnits i generationer och som hindrar många från att kunna dra nytta av hälsobringande möjligheter och utnyttja sin fulla mänskliga potential.

Hur man minskar risken för katastrofer

Med katastrofrisker menas riskerna för att naturliga eller av människor orsakade katastrofer på grund av samhällens utsatthet och sårbarhet leder till skador på liv, tillgångar och försörjningsmöjligheter. Vi uppmuntrar en omfattande verksamhet i lokalsamhällena för att så långt som möjligt förebygga sådana risker, för att helst eliminera dem och för att minska följdverkningarna om detta inte är möjligt.

Arbetet med att minska katastrofrisker börjar med att man i samhället kartlägger lokalt förekommande naturliga och av människor orsakade faror och försöker förstå vilken utsatthet dessa kan skapa. Utifrån den kartläggningen kan sedan lokalsamhällena planera hur de ska möta farorna och minska sårbarhet och utsatthet. Vi lägger särskild vikt vid situationen för kvinnor och barn eftersom deras behov och möjligheter att klara sig ofta skiljer sig från männens. Till de praktiska strategierna hör att öka medvetenheten om vikten av ett "säkerhetstänkande" och att verka för attityder som främjar ett sådant. Vi förespråkar även lagar, politiska beslut och stimulansåtgärder för att minska riskerna. Det är också viktigt att säkerställa att inte utvecklingsprogram skapar nya risker eller, om så ändå sker, att dessa så

långt möjligt begränsas. Vidare kan miljömässiga och fysiska förbättringar i infrastrukturen leda till att tillgångar skyddas och samhällstjänster upprätthålls vid en katastrof.

Genom att förstärka människors försörjningsmöjligheter och genom att öka tillgängligheten till olika slag av livsmedel kan näringstillförseln för de mest utsatta människorna säkras.

Hur man möter klimatförändringar

Några av de viktigaste orsakerna till katastrofer är extrema väderförhållanden och miljöförstöring, vilka bägge har kopplats till klimatförändringar. I takt med att insikterna om klimatförändringarnas omfattning och effekter ökar, så kommer vi att bidra med åtgärder för anpassning – att minska lokalsamhällenas sårbarhet när miljön förändras – och för begränsning av klimatförändringarna – att agera miljövänligt för att bl.a. minska den globala uppvärmning som orsakar klimatförändringar.

Vårt arbete med anpassning till klimatförändringarna sker genom ökade insatser för att minska katastrofrisker och stöd till traditionell katastrofhantering. Vi vill också bidra till att begränsa klimatförändringarna genom påverkan och social mobilisering i syfte att minska koldioxidutsläppen och främja en hållbar samhällsutveckling. För att nå det målet krävs en effektivare energianvändning som minskar utsläppen av växthusgaser och andra effekter på miljön av vårt sätt att leva. Inom Internationella Federationen, inklusive de nationella föreningarna, ska vi föregå med gott exempel genom vårt sätt att bedriva verksamheter.

Förväntade effekter av det andra strategiska målet:

- Bättre individuell hälsa, bättre folkhälsa och väl fungerande hälsovårdssystem.
- Minskad sårbarhet och utsatthet för såväl naturliga som av människor orsakade katastrofer.
- Fler anpassar sin livsstil så att den blir miljömässigt hållbar.

Strategiskt mål 3: **Främja socialt deltagande och en kultur av icke-våld och fred**

Inte bara katastrofer och sjukdomar orsakar utsatthet utan också komplexa faktorer som *missnöje* som gror ur försäkelser och orättvisa, *marginalisering* som orsakas av ojämlikhet, främlingskap och orättfärdigt bemötande eller *förtvivlan* över ensamhet, låg utbildningsnivå och fattigdom. Alltför ofta uttrycks dessa känslor genom självdestruktivt beteende eller våld mot andra, vilket kan utvidgas till konflikter både inom och mellan lokalsamhällen och länder.

I alla lokalsamhällen finns grupper av människor – ofta osynliga – som inte har möjlighet att dra nytta av de förmåner som majoritetssamhället åtnjuter. Dessa människor kan bli bortglömda, marginaliserade eller utstötta av flera olika anledningar, t.ex. socialt eller ekonomiskt underläge, status på arbetsmarknaden, bristande tillgång till information, kunskap eller moderna kommunikationsverktyg eller kanske på grund av att andra människors attityder bidrar till stigmatisering eller diskriminering. Bland dessa missgynnade grupper kan finnas kvinnor och flickor som kan missgynnas på grund av sitt kön, äldre personer, vissa individer med sjukdomar eller funktionsnedsättningar, barn och unga som kan ha svårigheter därför att de har förlorat sina föräldrar, barnarbetare och gatubarn, individer som har utsatts för människohandel eller tvångsflyttning, flyktingar och andra migranter, personer med viss sexuell läggning, människor som tillhör minoritetsgrupper, personer som utsatts för skadliga kulturella sedvänjor och oräkneliga andra som berövats sina mänskliga rättigheter. Många av dessa lever i omständigheter där våld, missbruk och utnyttjande är en del av vardagen.

Dessutom är ofta ekonomiska och politiska skillnader inom lokalsamhällen och mellan länder och regioner – också skillnader som beror på ojämna fördelning av egendom och andra resurser – en viktig källa till spänningar och otrygghet. Utmaningen om man ska kunna skapa uthållig

tillväxt och utveckling är att säkerställa att nya obalanser inte skapas och att vinsterna av framsteg och välfärdsökning fördelas så att ojämlikheten minskar.

Hur man främjar en praktisk tillämpning av våra grundprinciper

Vi vill nå en bredare förståelse för och en mer omfattande praktisk tillämpning av våra grundprinciper. Inom ramen för vårt mandat verkar vi för breddat socialt deltagande i alla våra verksamheter. Vi utvecklar social kompetens för att kunna kommunicera, medla och lösa konflikter på ett fredligt sätt. Vi motverkar sociala fördomar och uppmuntrar tolerans och respekt för de många olika perspektiv som finns i en mångfacetterad värld. Vi förespråkar att man undviker att använda våld i försöken att överbrygga olikheter och förebygga krig och konflikter.

Vi börjar med oss själva. För att kunna fungera enligt våra grundprinciper och humanitära värderingar måste sammansättningen av och verksamheten i de nationella föreningarna återspegla mångfalden i deras länders befolkning och de måste engagera företrädare för utsatta grupper. Vi strävar efter jämlikhet på alla nivåer i vår organisation och i all vår verksamhet genom att säkerställa att det inte förekommer någon könsmässig eller annan diskriminering vare sig vid tilldelning av resurser och förmåner eller vid deltagande i och åtkomlighet till vår verksamhet och vårt beslutsfattande.

Vi tillämpar samma synsätt på samhället utanför vår egen organisation när det gäller betydelsen av att främja interkulturell dialog och jämvikt inom och mellan grupper. De nationella föreningarna samarbetar med sina regeringar och stöds av ICRC och Internationella Federationen i arbetet med att sprida kunskap om och implementera den internationella humanitära rätten. Vi fullgör dessa uppgifter genom utbildningar som skraddarsys för olika målgruppers behov. Vi erbjuder skydd när

det behövs och ger i vissa sammanhang psykosocialt stöd för att påverka inställningen till våld. Stadsmiljöer får härvidlag särskild uppmärksamhet. Vi försöker lära oss att identifiera sådana politiska beslut och metoder som utestänger människor och skapar främlingskap och anstränger oss att påverka dessa genom dialog och humanitär diplomati.

Hur man bättre integrerar marginaliserade människor

Vi arbetar på flera sätt aktivt för att förändra sociala attityder och minska den isolering och den försummelse som marginaliserade människor upplever:

- Vi motverkar stigma och diskriminering genom det sätt på vilket vi bedriver all vår verksamhet. Vår krishantering och vår hälsovårdande och sociala verksamhet utformas i syfte att motverka fördomar, skadliga attityder och sedvänjor genom utbildning, påverkan och social mobilisering. Vi erbjuder en miljö där marginaliserade och stigmatiserade människor kan känna sig välkomna och trygga och där de på ett ändamålsenligt sätt kan delta i verksamheten.
- Vi hjälper till att utveckla och upprätthålla självständighet och välbefinnande hos dem som genom sitt utanförskap blivit särskilt utsatta. Det innebär att vi ger praktisk hjälp med grundläggande behov och psykosocialt stöd liksom skydd och stöd till dem som utnyttjas eller exploateras. Vi lägger särskild vikt vid äldre människors situation.
- Vi främjar utveckling av försörjningsmöjligheter och social förmåga som gör

det möjligt för marginaliserade grupper att fungera bättre i samhället. Detta innefattar praktiska åtgärder för att förbättra deras möjligheter att effektivt fungera inom de ramar som gäller i majoritetssamhället. Till exempel tar vi oss an utsatta migranternas situation genom att uppmärksamma de orsaker som leder till påtvingad migration, bistå dem med stöd och skydd, minska de risker som de kan stöta på längs vägen, stödja dem i sökandet efter långsiktiga och lämpliga lösningar och skapa större förståelse för migranternas rättigheter och betydelsen av deras integration i de mottagande samhällena.

- Vi förespråkar att man ger marginaliserade grupper större tillgång till sådana tjänster som är allmänt tillgängliga för andra. Det innefattar att verka för att man ska visa respekt för de rättigheter som enligt de särskilda konventioner om mänskliga rättigheter som tillkommer även marginaliserade människor och se till att dessa får tillgång till mer öppen och anpassad utbildning, hälsovård och socialtjänst.

Förväntade effekter av det tredje strategiska målet:

- Större allmän förståelse för våra grundprinciper samt minskad stigmatisering och diskriminering.
- Lägre våldsnivåer och en mer fredlig utjämning av sociala skillnader.
- Bättre integrering av marginaliserade människor i samhällena.

Hur arbetar vi?

Hur ska vi uppnå våra strategiska mål? Eftersom det övergripande syftet är att med alla ändamålsenliga medel minska sådant lidande och sådan utsatthet som kan undvikas försöker vi organisera oss effektivt med hjälp av huvudsakligen tre åtgärds paket. Det första betonar vikten av starka nationella föreningar vilket är grunden för all vår verksamhet. Det andra åtgärds paketet är inriktat på att förstärka sammanhållningen i och effekterna av våra gemensamma försök att påverka utvecklingen. Det tredje åtgärds paketet syftar till att utnyttja alla möjligheter som står till buds för Internationella Federationen

för att förbättra åtkomsten till dem vi vill hjälpa och skapa så bra resultat som möjligt för dem.

Åtgärds paket för att nå våra strategiska mål

1. Bygga starka nationella rödakors- och rödahalvmåneföreningar.
2. Bedriva humanitär diplomati för att förebygga och minska utsattheten i en globaliserad värld.
3. Fungera effektivt som Internationell Federation.

Åtgärds paket 1: **Bygga starka nationella rödakors- och rödahalvmåneföreningar**

För att bli erkänd som en nationell rödakors- eller rödahalvmåneförening, och för att bibehålla denna status, måste föreningen uppfylla villkoren i rörelsens stadgar. Den måste följa dessa stadgar och se till att dess egna stadgar är aktuella. Den måste vara den enda rödakors- eller rödahalvmåneföreningen i landet i fråga och vara verksam i alla delar av ett land som har tillträtt *Genèvekonventionen angående förbättring av sårade och sjuka soldaters behandling i fält*. Föreningen måste vara erkänd av sin regering på grundval av Genèvekonventionerna och genom nationell lag såsom en självständig, frivillig, hjälpporganisation, som ska bistå de offentliga myndigheterna i det humanitära arbetet. Den måste respektera och följa grundprinciperna och den internationella humanitära rätten. All verksamhet måste utföras under föreningens godkända namn och emblem av frivilliga medlemmar och personal, som har rekryterats utan diskriminering.

Välfungerande nationella föreningar

De nationella föreningarna gör alltid sitt bästa och engagerar sig för en uthållig tillväxt eftersom de vill kunna göra mer för utsatta människor. De nationella föreningarna fastställer vad som krävs för att den ska fungera ändamålsenligt, t.ex. ett gott ledarskap med tydlig rollfördelning mellan styrelse och operativ ledning och en effektiv internkommunikation. De tar också ansvar för att värna om sin integritet och för att organisationen utvecklas uthålligt, att verksamhet bedrivs och att de har förmåga att påverka. De nationella föreningarna ska genom egna insatser, företagsverksamhet och partnerskap, och genom en sund och öppen förvaltning av tillgängliga resurser, sträva efter att bära kostnaderna för sin egen organisation.

Varje nationell förening ansvarar för att utifrån sina egna förutsättningar sätta upp konkreta verksamhetsmål och planera storleken och omfattningen av de verksamheter den på ett tillförlitligt sätt klarar av

att bedriva. De ska underbyggas av nödvändig informationsinsamling och analys och innefatta system för rapportering och utvärdering som visar på ett tydligt ansvarstagande. Varje nationell förening formulerar sin egen handlingsplan baserad på analysen av målgruppernas behov, utsatthet och rättigheter. Planen ska också identifiera de problem som den nationella föreningen, med hänsyn till sin kapacitet och sina resurser, räknar med att kunna åtgärda.

Stommen i varje stark nationell förening utgörs av dess landsomfattande nätverk av lokalt organiserade kretsar med medlemmar och frivilliga som har kommit överens om att arbeta enligt grundprinciperna och den nationella föreningens stadgar. Om en förening ställer särskilda krav för medlemskap, t ex att man ska betala medlemsavgift, måste den samtidigt se till att den inte diskriminerar någon och är öppen för alla. Medlemmarna har möjlighet att själva kandidera eller vara med och välja andra till olika förtroendeuppdrag och att ställa den nationella föreningens styrelse till svars.

De nationella föreningarna ska rekrytera medlemmar, frivilliga och personal med olika bakgrund så dessa återspeglar de samhällen som föreningarna verkar i och utan diskriminering på grund av kön, etnisk bakgrund, sexuell läggning, samhällsklass, religion eller politiska åsikter. Föreningarna ska skötas så att medlemmar, frivilliga och personal kan delta på ett meningsfullt sätt i viktiga beslutsprocesser. De nationella föreningarna ska tillhandahålla en trygg arbetsmiljö och skydda och främja den fysiska och psykosociala välfärden hos alla medarbetare.

De nationella föreningarna värdesätter en lärande kultur och deltar aktivt i Internationella Federationens arbete genom att dela med sig av sitt kunnande, sin sakkunskap och sina resurser till andra nationella föreningar. De nationella föreningarnas utbildnings- och övningsstrategier utformas med hänsyn till detta. För att säkerställa att de nationella föreningarna fungerar väl medverkar de också i sådana oberoende kollegiala granskningar, som sker inom hela Federationen.

Ungdomsverksamhet

Att särskilt satsa på unga människor är en nödvändig investering på både kort och lång sikt. Säkerheten för och skyddet av unga människor i utsatta situationer måste uppmärksammas, liksom deras ålders- och könsspecifika behov.

Med hänsyn till den positiva betydelse som unga människor har för vår verksamhet – och till deras förmåga att komma med nya idéer, vara interkulturella ambassadörer och underlätta för sina jämnåriga – är de väl rustade för att aktivt delta i och leda nationella föreningars frivilligarbete och deras styrelser och operativa ledningar. För att ge dem en plats används såväl informella arbetsätt som möjligheter till praktik och kompetensutveckling. Nätverk och grupper av unga människor kan här själva vara pådrivande. Vi vill även uppmuntra unga människor att fortsätta vara medlemmar som vuxna. Unga människor bidrar med många värdefulla insikter när de i en anda av ömsesidig respekt samarbetar sida vid sida med det växande antalet äldre. Ett sådant erfarenhetsutbyte är avgörande för såväl utveckling som stabilitet i våra samhällen.

Lokalsamhällen och frivilligarbete

Starka och väl sammanhållna lokalsamhällen är grunden för nationella föreningars verksamhet. Detta konstaterande innebär ett erkännande av att människorna är den viktigaste resursen för framsteg och att sådana kan ske bara om människorna själva leder och äger processen. Lokalsamhällena är inte målet utan utgångspunkten i vår verksamhet och de nationella föreningarna tjänar lokalsamhällena inifrån. I alla lokalsamhällen, oavsett hur fattiga de är, finns det möjligheter. Dessa möjligheter kan mobiliseras och organiseras genom nationella föreningar för att nå dem som är mest utsatta. Därför är det viktigt att utveckla den förmågan i lokalavdelningar och andra lokala organisationer. Dessa utgör en integrerad del av såväl det lokala som det nationella civila samhället och bidrar till att förstärka dem båda.

Gemenskaper förändras i grunden i takt med att människor identifierar sig inte bara med den ort eller arbetsplats som de

finns på utan med andra nätverk där de tillbringar en stor del av tiden, inte minst virtuella nätverk på internet. Vi vill främja nya vägar att mobilisera och kommunicera inom sådana icke-traditionella gemenskaper.

Frivilligt arbete är centralt för att skapa gemenskap. Frivilligt arbete främjar tillit och ömsesidighet. Det uppmuntrar människor att ta ansvar och erbjuder en miljö där de kan lära sig vilka förpliktelser, som följer av demokratiskt deltagande. Frivilligt arbete i nationella föreningar utförs av människor som tror på våra grundläggande principer och drivs av fri vilja utan materiell eller ekonomisk vinning. Våra frivilliga stödjer utsatta medmänniskor och arbetar för en humanare och fredligare värld. De bidrar med tid och kunskap, regelbundet eller tillfälligt, i olika verksamheter eller för att mobilisera resurser, eller i administrativa, styrande eller rådgivande funktioner. De nationella föreningarna strävar hela tiden efter att förbättra standard, kapacitet och frivilligdeltagande genom att skapa en välkomnande och inkluderande miljö. En sådan miljö förutsätter att de frivilliga får utvecklingsmöjligheter genom utbildning, handledning,

regelbunden utvärdering och erkännande - utvecklingsmöjligheter som också måste gälla den verksamhet de arbetar i – och vidare försäkringsskydd, rätt utrustning, psykosocialt och annat nödvändigt stöd som behövs för att utföra uppgifterna.

Eftersom frivilligarbetet förändras och människor väljer att engagera sig på nya sätt, t.ex. genom ett mer informellt och öppet arbetssätt, vill Internationella Federationen se legala, sociala och ekonomiska policier som tydligare uppmuntrar och värdesätter frivilligarbete i samhället.

Förväntade effekter av det första åtgärds paketet:

- Ökad uthållig nationell och lokal kapacitet i de nationella föreningarna,
- Starkare genomslag för frivilligarbete i samhället och ett ökat deltagande av unga människor på ledande poster i de nationella föreningarna och i den lokala verksamheten,
- Utökad och uthållig verksamhet i de nationella föreningarna för de mest utsatta människorna

Åtgärds paket 2: Bedriva humanitär diplomati för att förebygga och minska utsattheten i en globaliserad värld

Vår humanitära diplomati syftar till att övertyga beslutsfattare och ledande opinionsbildare att alltid agera med utsatta människor i fokus och med full respekt för humanitära värderingar.

Humanitär diplomati innebär att arbeta i två riktningar. Dels uppmärksammar vi de förhållanden som orsakar utsatthet och de berörda människornas behov och rättigheter, dels försöker vi ge dessa människor en stark röst i olika typer av förhandlingar. Vi strävar alltså både efter att förebygga

och minska utsatthet genom att på lämpligt sätt utnyttja de nationella föreningarnas relation till staten för att både nå ut till människor med behov och för att uppmärksamma myndigheterna på orsakerna till och de möjliga konsekvenserna av utsatthet. Genom vårt nätverk av kunniga företrädare över hela världen, som sprider kännedom om vår verksamhet, stärker vi bilden av vår rörelse. Den kompletteras av starka externa samarbetsparter och en växande resursbas med stor mångfald.

Den kompletterande och stödjande rollen: ett specifikt och tydligt samarbete mellan stater och nationella föreningar.

Regeringarna har det största ansvaret för att påverka utsattheten i sina respektive länder och de nationella föreningarnas kompletterande och stödjande roll är att hjälpa dem att fullgöra det ansvaret. Denna roll innebär ett erkännande av att det finns tillfällen när omständigheterna är sådana att bara en självständig organisation, som accepteras av samtliga parter, kan nå ut till utsatta grupper. Denna kompletterande och stödjande roll skapar ett utrymme för opartiska, neutrala humanitära insatser och ger rödakors- och rödahalvmåneföreningarna möjlighet att fritt och utan hinder nå fram till utsatta människor och bistå dem efter behov. Med detta i åtanke skapar och stärker de nationella föreningarna relationer med myndigheterna i sina länder – och säkerställer att dessa relationer är stabila och bygger på tillit – genom att fortlöpande aktualisera de behov som kan uppkomma av förändringar i den legala basen för deras kompletterande ställning. Det unika samarbetet upprätthålls genom dialog, tillit, samarbete, ömsesidig förståelse och respekt, så att även de känsligaste humanitära frågor kan diskuteras på ett konfidentiellt, konstruktivt och självständigt sätt. Den kompletterande och stödjande rollen ger de nationella föreningarna stora möjligheter att påverka regeringarnas beslut och gör att föreningarna får en betydande andel av de resurser som finns tillgängliga för humanitärt arbete.

Den kompletterande och stödjande rollen innefattar bland annat följande:

- Den nationella föreningen medverkar i statens arbete med att uppfylla sina skyldigheter enligt den internationella humanitära rätten och de resolutioner som antas av Internationella rödakors- och rödahalvmånekonferensen, och samarbetar när det gäller uppgifter som är relaterade härtill, t.ex. arbetet med att efterforska anhöriga.
- Den nationella föreningen bemyndigas att med sin personal bistå den ordinarie

militära sjukvården i enlighet med den första Genèvekonventionen från 1949,

- Den nationella föreningen konsulteras i större humanitära frågor och ges resurser att medverka vid katastrofinsatser och katastrofberedskap, såväl nationellt som internationellt, samt inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och andra områden där den har kompetens.
- Staten skapar en god miljö för den nationella föreningen, bl.a. genom lämplig lagstiftning avseende dess status och hur dess symbol får användas. Dessutom genom att tillföra resurser som är kopplade enbart till föreningens humanitära ändamål och ge annat stöd som underlättar en ändamålsenlig verksamhet, t.ex. regler för frivilligt arbete, skatter och tullar.

De nationella föreningarna tar initiativ till insatser för att möta humanitära behov när de har kapacitet att göra det. Den kompletterande och stödjande rollen kräver också att de, inom ramen för sina mandat, allvarligt prövar varje förfrågan från myndigheterna i respektive land att göra humanitära insatser. Myndigheterna måste avhålla sig från att be de nationella föreningarna att agera i strid med grundprinciperna eller rödakors- och rödahalvmåneörelsens stadgar eller uppdrag. De nationella föreningarna måste avböja förfrågningar som strider mot grundprinciperna och myndigheterna måste respektera detta. Staten får inte heller blanda sig i den nationella föreningens arbete, vilka verksamheter den bedriver, vilka ledare den väljer eller vilka ändringar den gör i sina stadgar.

Kommunikation och påverkan

På lokal, nationell, kontinental och global nivå utnyttjar vi vår gemensamma röst för att rikta uppmärksamheten mot behovet av stöd och skydd för människor i utsatta situationer. Vi vädjar enträget om åtgärder som inriktas mot de underliggande orsakerna till lidande för att förebygga eller minska framtida utsatthet, konflikter och kriser och om system som tidigt slår larm vid katastrofhot. Vi förespråkar nationell lagstiftning, utvecklingsplaner

och strategier för katastrofberedskap som är ändamålsenliga för människor i utsatta situationer, vilka också måste få större möjligheter att uttrycka sina behov, förverkliga sina rättigheter och dra nytta av förbättrade samhällstjänster och utökade sociala skyddsnet.

Trovärdigheten i vårt påverkansarbete förstärks av att Internationell Federationen är välinformerad, har breda kontaktytor och binder samman alla de nationella föreningarna. Vi drar nytta av modern kommunikationsteknik för att påverka beslutsfattare och opinionsbildare och för att förstärka allmänhetens stöd för gemensamma humanitära värderingar. Vi bedriver kampanjer med specifika teman där vi försöker nå ut brett, inte minst till unga människor. Inom Internationella Federationen använder vi effektiva informationskanaler för att dela med oss av kunskaper, främja nytänkande och skapa organisatorisk enhetlighet och en gemensam känsla av tillhörighet och engagemang från global till nationell och lokal nivå. Genom att använda samma internetbaserade verktyg inom hela Federationen kan våra frivilliga, medlemmar och personal öka effektiviteten i sitt arbete och dra nytta av olika sociala nätverk, samtidigt som de får tillgång till vår bästa expertis. En stark kommunikationskultur bidrar till att stärka de nationella föreningarnas möjligheter genom att de syns, hörs och nyttjas bättre och, i slutändan, får fram mer resurser för att hjälpa människor i utsatta situationer.

Samarbete och resursfördelning

Som en nyckelaktör inom den internationella gemenskapen när det gäller humanitära insatser och biståndsarbete har vi föresatt oss att ge ett tillförlitligt och förutsägbart bidrag för att möta utsatta människors behov, som står i proportion till vår storlek och räckvidd. För att göra det har vi också föresatt oss att bli mer konsekventa i vårt samarbete såväl med globala, regionala och nationella parter, inklusive dem som finns i FN-systemet (där Internationella Federationen har perma-

nent observatörsstatus), internationella finansinstitut, regionala grupperingar, ideella organisationer, civilsamhället, yrkesorganisationer och akademiska institutioner som med den privata sektorn. Vårt åtagande innebär att vi är villiga att leda verksamheter när vi är bäst lämpade för det. Vi försöker komplettera och samverka med andra som delar våra värderingar om vad som är eftersträvansvärt. När vi samarbetar förväntar vi oss att våra parter erkänner vår speciella roll i de nationella och internationella systemen och respekterar vårt mandat och vår självständighet. Vi strävar också efter att främja sådana ramar och system för internationellt samarbete, som förbättrar såväl rättvisan i, harmoniseringen av, kvaliteten i och ansvaret för det internationella hjälparbetet som en fortsatt utveckling av den internationella lagstiftning som är relevant för vår verksamhet.

Att hjälpa andra är en av människans mest grundläggande och finaste instinkter och vi anses av många vara bäst lämpade att bedriva den verksamheten. I våra samarbeten med såväl enskilda som andra bidragsgivare lägger vi tyngdpunkten vid lokalt arbete som direkt bidrar till att möta utsatta människors behov genom långsiktiga, resultatnriktade arrangemang där flera kan dela på ansvaret för insatserna. Våra företagssamarbeten, som kan ligga på global, nationell eller lokal nivå, vägleds av våra grundläggande principer och tydliga, etiska kriterier som betonar vikten av socialt ansvar.

Förväntade effekter av det andra åtgärdspaketet:

- Ökad åtkomlighet till människor i utsatta situationer och förmåga att tidigare uppmärksamma orsaker till utsatthet.
- Ökat stöd från allmänhet och regeringar och mer resurser för att möta utsatthet.
- Tydligare erkännande av de lokala perspektiven i de internationella systemen för samarbete kring humanitära insatser och utvecklingsbistånd.

Åtgärds paket 3: **Fungera effektivt som Internationell Federation**

Internationella Federationen består av nationella föreningar med jämbördig status och som tillsammans är starkare än summan av de enskilda delarna. Tillsammans har vi ansvar för att nå de mål som vi har satt upp i denna strategi. Vi vet att vi mot bakgrund av utmaningarna och möjligheterna i en snabbt föränderlig värld måste vara vaksamma och dynamiska. Vi fortsätter att modernisera våra verksamheter så att de är lämpliga och ändamålsenliga med hänsyn till olika omständigheter: antingen inom varje enskild nationell förening för sig eller tillsammans genom partnerskap eller allianser inom rörelsen där man delar med sig av resurser och kapacitet. Vår ledstjärna är en uppförandekod som framhåller betydelsen av respekt för utsatta människor och känsla för mångfald, kultur och jämlikhet. Vi visar integritet genom det sätt på vilket vi tar emot och ger hjälp och tar ansvar såväl enskilt som gemensamt inom rörelsen. Vi välkomnar sådant samarbete med externa parter som är förenligt med våra grundprinciper.

Samarbete inom den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen

Rörelsen har föresatt sig att utöka sina samlade insatser för att möta humanitära behov. Detta sker i praktiken genom att vi förbättrar samarbetet, verksamhetsformerna och utbildningarna. Vi bygger vidare på det åtagande som rörelsens olika delar har gjort att åstadkomma ett närmare samarbete, bättre kvalitet och ökad effektivitet och på utvecklingen i de nationella föreningarna.

Ansvarsfördelningen mellan rörelsens olika delar definieras i dess stadgar. De kompletteras av *Avtal om organisationen av de olika delarna av Internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen vid internationella insatser* ("Sevillavtalet" från 1997 och dess tillägg från 2005). I detta definieras de olika rollerna, det temporära ledningsansvaret vid internationella hjälpoperationer samt hur rörelsen som helhet ska stärkas.

I enlighet med detta har ICRC ledningsansvaret vid internationella och icke-internationella väpnade konflikter och interna stridigheter och för direkta följder av sådana. Internationella Federationen har ledningsansvaret vid naturkatastrofer eller tekniska katastrofer och andra akut- och katastrofsituationer i fredstid (eller där fred till stor del har uppnåtts) och där de resurser som krävs är större än vad det berörda landets nationella förening maktar med. Internationella Federationen har också ledningsansvaret för samordning av det internationella utvecklingsbiståndet till nationella föreningar. ICRC har ansvar för att ge teknisk och juridisk hjälp vid etablering eller återupprättande av nationella föreningar, för att förbereda dem för verksamhet i händelse av väpnad konflikt och för att stödja dem i främjandet av våra grundprinciper och den internationella humanitära rätten. Varje lands nationella förening har alltid sin normala roll och sitt normala mandat och är alltid den viktigaste samarbetsparten för den organisation som har ledningsansvaret. Den kan också, om den har kapacitet för det, ta över ledningsansvaret efter överenskommelse med Internationella Federationen eller ICRC.

Det ledningsansvar som här har identifierats utesluter inte andra delar av rörelsen utan är uttryck för en arbetsfördelning där det i alla lägen finns plats för olika delar av rörelsen. De nationella föreningarna ökar i styrka och förväntas ta på sig en allt större ledarskapsroll. Sevillavtalet kommer i takt med det att revideras och aktualiseras.

Att samarbeta i olika konstellationer

De nationella föreningarna tar gärna emot stöd från samarbetsparter inom rörelsen i form av ett långsiktigt samarbete som utgår från deras egna strategiska planer. Dessa **partnerskap** leds av den berörda nationella föreningen och ett ändamålsenligt samarbete uppmuntras genom en uppsättning av regler för samordning, t.ex. *gemensamma metoder för att genomföra behovsanalys, sätta upp mål, definiera arbets-*

strategier och målgrupper, fördela arbetet mellan parter och komma överens om resursfördelning, rapportering av utfört arbete och ansvarsfördelning samt gemensamma ramar för påverkan och synlighet. Samarbetsparter från andra föreningar ska anpassa sig till den berörda nationella föreningens system och tillvägagångssätt eftersom det främjar utvecklingen och ökar effektiviteten i samarbetet och därmed dess resultat. De förväntas bidra till de grundläggande driftkostnaderna för värdföreningen så att dess långsiktiga förutsättningar stärks.

Att ta sig an lidande som kan undvikas är ett tvingande åtagande från hela Federationen. Det innebär att när allvarliga och svårbemästrade behov uppstår, som inte har kunnat förutses, så kan den berörda nationella föreningen begära att en särskild **operationell allians** skapas för att mobilisera mer resurser än vad som finns lokalt. En sådan gör det möjligt för Internationella Federationen att öka de totala insatserna i en sådan situation. Villkoren för insatserna skräddarsys med hänsyn till den konkreta situationen och de resurser den nationella föreningen och dess samarbetsparter förfogar över. **Globala allianser** skapas på mellanstatlig nivå – oftast samordnade av Internationella Federationens sekretariat – för att fastställa principer och regler i vissa frågor, för att kunna representera och argumentera för vår gemensamma uppfattning och för att göra globala åtaganden och mobilisera resurser för ett särskilt syfte. Sekretariatet kan, om den lokal kapaciteten brister, bistå de berörda nationella föreningarna i ledningen av deras samarbeten och allianser.

Ett väl fungerande sekretariat

Internationella Federationens sekretariat representerar Federationen över hela världen för att skydda och stärka dess identitet och i de nationella föreningarnas intressen. Sekretariatet hjälper och knyter ihop de nationella föreningarna genom sitt medlemsstöd. Inom ramen för tillgängliga resurser har alla nationella föreningar enligt Federationens stadgar rätt till ett sådant grundläggande stöd. Det finansieras av medlemsavgifter från alla nationella föreningar och ur andra källor.

Sekretariatet stödjer ledningen och utvecklingen av de nationella föreningarna och deras verksamheter, samordnar och leder internationella katastrofinsatser, understödjer eller leder på förfrågan allianser och partnerskap och bedriver internationell humanitär diplomati, också för de nationella föreningarnas räkning. Sekretariatet fungerar som katalysator för förändring och förnyelse, men underhåller också Internationella Federationens institutionella minne. Det uppmuntrar systematisk planering, utvärdering och rapportering och utarbetar normer, regler och gemensamma ramverk. Det drar nytta av rörelsens resurser, nätverk och de kompetenscentra, som tillhandahålls av vissa nationella föreningar, för att kunna ge detta stöd och dela med sig av kunskap, expertis och nya idéer.

Sekretariatet kan också ges i uppdrag att organisera och leda det direkta arbetet med att tillhandahålla stöd när detta påkallas av mer omfattande utsatthetsbehov. Det kan även få extra resurser för att erbjuda särskilt stöd om detta kan hjälpa de nationella föreningarna att arbeta effektivare och mer ändamålsenligt genom bättre samordning, gemensamt utnyttjande av tjänster eller minskade administrationskostnader.

Sekretariatet är organiserat för att vara så effektivt, opartiskt, professionellt och ansvarstagande som möjligt. Detta sker genom en geografiskt decentraliserad struktur som allokerar resurser och maktbefogenheter där de har bäst förutsättningar att stödja de nationella föreningarna. Samtidigt bidrar huvudkontoret i Genève med strategisk ledning och överblick så att våra verksamhetsstrategier är konsekventa över hela världen och ger en högkvalitativ och förutsägbar grund för Internationella Federationens gemensamma verksamhet.

Ansvarsfull ledning

Styrelserna – på alla nivåer i Internationella Federationen och de nationella föreningarna – är ansvariga inför sina medlemmar. Även om de nationella föreningarna är självstyrande och har sina egna stadgar så har de åtagit sig att följa de regler för god styrning som gäller inom hela Federationen.

Det övergripande syftet med principen om god styrning är att våra fastställda mål och goda resultat ska uppnås samtidigt som vi får valuta för de resurser som investeras samt att vi upprätthåller organisationens värderingar och goda anseende. En bra styrelse är tydlig i förhållande till den operativa ledningen och arbetar med god framförhållning och planering för att mobilisera resurser och lösa andra uppgifter som den ansvarar för. Till dessa hör att säkerställa att det finns fungerande riskhanteringssystem och mekanismer för att hantera klagomål liksom att skydda vår integritet. En bra styrelse är noggrann och öppen i sitt beslutsfattande och ser till att den har tillgång till god information och kan få hjälp av lämplig expertis.

När styrande organ utses på olika nivåer inom Internationella Federationen, inklusive de nationella föreningarna, utser eller väljer vi personer med kunskaper, färdigheter och erfarenheter och vi försöker skapa balans mellan kontinuitet och förnyelse. Vi försöker även få en bred representation, som speglar mångfalden bland medlemmarna, och en rimlig balans när det gäller kön och ålder. Styrelseledamöter får möjlighet att utveckla sina förmågor och att utvärdera resultatet av sitt arbete både som individer och som grupp.

Internationella Federationens stadgar och arbetsordning anger reglerna för Federationens styrelse och övergripande regler för ledningen av dess sekretariat. Dessa regler bevakas kontinuerligt för att säkerställa att de svarar mot de nationella föreningarnas behov. Målet är att strama upp reglerna för Internationella Federationens styrning och samtidigt säkerställa bred medverkan av och närhet till de nationella föreningarna.

Vårt ansvar

Inför våra intressenter är vi bundna av en kultur av öppet ansvarstagande. Dessa intressenter utgörs av de människor vi bedriver vår verksamhet för, av dem som anförtror oss resurser för att vi ska kunna verka, av alla dem som arbetar inom rörelsen och av regeringar och externa parter som samarbetar med oss. De har rätt att se hur vi bedömer behov och utsatthet,

gör prioriteringar och utformar konkreta insatser, övervakar genomförandet, mäter resultaten och bedömer effekterna.

Som självstyrande nationella föreningar är vi ansvariga inför dem som vår verksamhet vänder sig till, inför våra medlemmar och frivilliga och inför andra intressenter. Vi inser också att det vi gör inom våra nationella föreningar påverkar förtroendet och anseendet för andra nationella föreningar och för hela den internationella rörelsen. Eftersom vi gentemot varandra har en skyldighet att upprätthålla vissa gemensamma normer måste vi följa de regler och beslut som utgör den gemensamma ramen för hela Federationen.

Vårt ansvar kräver att vi fastställer tydliga regler, att vi öppet utvärderar och rapporterar, att vi öppet delar med oss av information, att vi låter dem som nås av våra insatser delta på ett meningsfullt sätt, att vi använder våra resurser på ett ändamålsenligt och effektivt sätt och att vi har system för att lära av våra erfarenheter och lyssna på bekymmer och klagomål.

Resultatet av våra insatser mäts med köns- och åldersspecifika data för att vi ska kunna bedöma det i flera dimensioner. ”Regelefterlevnaden” bedöms **utifrån hur väl vi fungerar**, dvs. i vilken utsträckning vi lever upp till våra principer och värderingar, till de policier och riktlinjer som styr vår verksamhet och till de uppförandekoder, som ligger till grund för vår integritet, och hur vi förhåller oss till mottagarna av våra insatser, till våra samarbetsparter och till andra intressenter. ”Räckvidden” bedöms **utifrån hur mycket vi gör**, dvs. i vilken utsträckning vi möter identifierade behov och konstaterad utsatthet i vissa geografiska områden eller inom vissa grupper och lokalsamhällen. ”Kvaliteten” bedöms **utifrån hur bra vi arbetar**, dvs. i vilken utsträckning vår verksamhet når upp till fastställda standarder och normer. ”Effektiviteten” bedöms **utifrån hur vi använder våra resurser**, dvs. i vilken utsträckning vår verksamhet använder mänskliga, finansiella och materiella resurser på bästa möjliga sätt. ”Effekterna” bedöms **utifrån hur stor skillnad vi gör**, dvs. i vilken utsträckning förändringar sker och blir bestående i de samhällen och grupper där vi verkar.

Med hjälp av gemensamma verktyg och datainsamlingsmetoder fastställer varje nationell förening sina egna indikatorer för att värdera vilka framsteg i verksamheterna som har gjorts i jämförelse med situationen i början av år 2010. Genom att vi använder gemensamma verktyg och data kan resultaten från de nationella föreningarna sammanställas och kommuniceras på federationsnivå. På så sätt får vi möjlighet att fortsätta lära oss av varandra och får en tydligare bild av våra gemensamma resultat. Det bidrar till ökat förtroende hos alla våra intressenter och gör att vi får möjlighet att göra ökade insatser genom humanitär diplomati.

Den rapportering som görs till federationsnivån ska åtminstone innehålla följande viktiga indikatorer från de nationella föreningarna: *antalet frivilliga, anställda och lokala enheter med verksamhet, antalet människor som nås av dessa verksamheter och omfattningen av de resurser som tagits emot till respektive lagts ut på verksamheterna.* Dessa uppgifter ger ett grovt mått

på i vilken utsträckning vi gör mer, gör det bättre och når fler genom att ge en bild av hur väl vi lyckas utveckla vår kapacitet, av kvaliteten i och omfattningen av vår verksamhet och om vi lyckats attrahera mer resurser. Vi bedömer även kvaliteten på vår verksamhet mer direkt enligt globalt accepterade normer för humanitärt arbete och utvecklingsbistånd, bl.a. med hjälp av ett systematiskt utvärderingsprogram.

Förväntade effekter av det tredje åtgärds paketet:

- Starkare former för samarbete, samordning och stöd för att kunna åstadkomma strategiska resultat.
- Förbättrad planering och uppföljning samt tydligare ansvar för Internationella Federationens verksamhet.
- Större bidrag från Internationella Federationen när det gäller att möta utsatta människors behov på global, nationell och lokal nivå.

